

וִירָא

פרק כב

פרשיה 31 (כב, א-יט) - עקידת יצחק

(א) וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם * וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי. (ב) וַיֹּאמֶר קח נָא אֶת בְּנֶךְ אֶת יִחִידְךָ אֲשֶׁר אֶהְבֶּת אֶת יִצְחָק וְלֵךְ +אַבְרָהָם (כמה) לֵךְ אֶל אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה * וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אֶחָד הַהָרִים אֲשֶׁר אָמַר אֵלֶיךָ. (ג) הָאָמֶרִי (פש') וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חֲמֹרוֹ וַיִּקַּח אֶת שְׁנֵי נַעֲרָיו אֹתוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּבְקַע עֲצֵי עֹלָה וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים.

(ד) * בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיִּרָא אֶת הַמָּקוֹם מֵרָחֵק. (ה) וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל נַעֲרָיו שִׁבוּ לָכֶם פֹּה עִם הַחֲמוֹר וְאֲנִי וְהַנֶּעֶר נֵלְכָה עַד כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנִשְׁוֹבָה אֵלֵיכֶם. (ו) וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת עֲצֵי הָעֹלָה וַיִּשֶׂם עַל יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת הָאֵשׁ וְאֶת הַמַּאֲכָלֹת וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו.

(ז) וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי בְנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאִנִּי הַשֹּׂה לְעֹלָה. (ח) וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים יִרְאֶה לוֹ הַשֹּׂה לְעֹלָה בְנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו.

(ט) וַיָּבֹאוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹף אֶת הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּשֶׂם אֹתוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים.

(י) וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת יְדוֹ וַיִּקַּח אֶת הַמַּאֲכָלֹת לְשַׁחֹט אֶת בְּנוֹ. (יא) וַיִּקְרָא אֵלָיו מִלֵּאָף יְהוָה * מִן הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי. (יב) וַיֹּאמֶר אֵל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנֶּעֶר וְאֵל תַּעַשׂ לוֹ מֵאוֹמָה כִּי עֲתָה יִדְעָתִי כִּי יִרְאֵה אֱלֹהִים אֶתָּה וְלֹא חֲשֹׁכֶת אֶת בְּנֶךְ אֶת יִחִידְךָ מִמֶּנִּי. (יג) וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיִּרָא וְהִנֵּה אֵיל אַחֵר * נֹאחֵז בְּסִבְבֵּךְ בְּקִרְנָיו וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה

תַּחַת בְּנוֹ. (יד) וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא יְהוָה יִרְאֶה * אֲשֶׁר יֹאמֶר רָאָה... בְּהָר (שב', וו') הַיּוֹם בְּהָר * יְהוָה יִרְאֶה.

(טו) וַיִּקְרָא מִלֵּאָף יְהוָה אֵל אַבְרָהָם שְׁנִית מִן הַשָּׁמַיִם. (טז) וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁפָּעָתִי נָאִם יְהוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חֲשִׁכֶת אֶת בְּנֶךְ אֶת יִחִידְךָ. (יז) כִּי בָרַךְ אֲבִרְכְּךָ וְהִרְבָּה אֲרָבָה אֶת זֶרְעֶךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכָחוּל אֲשֶׁר עַל שְׁפַת הַיָּם וַיִּרְשׁ זֶרְעֶךָ אֶת שְׁעַר אֵיבָיו. (יח) וְהִתְבָּרְכוּ בְּזֶרְעֶךָ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עֲקֵב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקִלִּי.

(יט) וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם אֶל נַעֲרָיו וַיִּקְמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל בְּאֵר שָׁבַע וַיֵּשְׁבּוּ אַבְרָהָם בְּבֵאֵר שָׁבַע.

פרשיה 32 (כב, כ-כד) - צאצאי נחור

(כ) וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיַּגֵּד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר הִנֵּה יְלֶדָה מִלְכָּה גַם
הוא בָּנִים לְנַחֲוֹר אָחִיךָ. (כא) אֵת עוֹץ בָּכְרוֹ וְאֵת בּוֹז אָחִיו וְאֵת קְמוּאֵל
אָבִי אָרָם. (כב) וְאֵת פֶּשֶׁד וְאֵת חִזּוֹ וְאֵת פִּלְדֵּשׁ וְאֵת יִדְלָף וְאֵת בְּתוּאֵל.
(כג) וּבְתוּאֵל יָלַד אֵת רַבְקָה שְׁמֵנָה אֵלֶּה יְלֶדָה מִלְכָּה לְנַחֲוֹר אָחִי אַבְרָהָם.
(כד) וּפִילְגֶשֶׁשׁ וְשָׁמָה רְאוּמָה וַתֵּלֶד גַּם הֵוא אֵת טֶבַח וְאֵת גַּחֵם וְאֵת תַּחֲשׁ
וְאֵת מַעֲכָה.

ביאור פרשיה 31 (כב, א-יט) - עקירת יצחק

בפרשיה הדחוסה והתמציתית הזו מתאר ס"א אירוע חסר תקדים של 'ניסוי' אלוהי באברהם, שכמוהו נמצא במקרא רק בספר איוב. הניסוי ותוצאתו מתוארים בחסכנות המגלה טפח ומסתירה טפחיים, ומותירה את הקורא עם יותר שאלות מתשובות. מבחינה לשונית ניכר שס"א טווה סיפור מקביל לסיפורי אודות גירוש ישמעאל בפרק הקודם: גם כאן אברהם משכים בבוקר (כב, ג = כא, יד) לבצע מעשה שיפגע בבנו כתוצאה מציווי אלוהי, וגם כאן קריאת מלאך מן השמים (כב, יא = כא, יז) מונעת את הפגיעה. עם זאת, כאן אין ביטוי להתנגדות כלשהי של אברהם כמו בגירוש ישמעאל (כא, יא), ככל הנראה מכיוון שקרבן אדם נתפס אז כמעשה מקובל ואולי אף ראוי לשבח (ראו שמות כב, כח-כט: "בְּכוֹר בְּנִיךָ תִּתֵּן לִי. כִּן תַּעֲשֶׂה לְשֶׁרֶף לְצֹאנֶךָ"). בנוסף, נראה שיצחק היה מודע לכוונת אביו, ולמרות שהיה גדול דיו להתנגד הוא הסכים למעשה.

הפרשיה כוללת קטע שנראה כגרסתו של ס"י לסיום הסיפור, המרמזת לאפשרות שיצחק אכן הוקרב על ידי אביו. עם זאת, שכבות העריכה אינן מאפשרות להתחקות אחר הגרסה המקורית של ס"י, אם היתה כזו.

(א) וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה שִׁגְרַת לְשׁוֹן (ראו טו, א), במקרה זה הכוונה אחרי גירוש ישמעאל, ולא דווקא אחרי הברית עם אבימלך. וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי בְלִילָה, כמשתמע מפסוק ג, וכמקובל אצל ס"א. אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנְנִי לְשׁוֹן אופיינית לס"א (מו, ב; שמות ג, ד; ועוד). (ב) אֵת יַחֲזִיקָךְ שְׁנוֹתֶיךָ לֶךְ לְאַחֵר גִּירוֹשׁ יִשְׁמַעְאֵל. אֶרֶץ הַמִּרְיָה לְפִי מִסּוֹרֶת מִימֵי הַבַּיִת הַשֵּׁנִי (דה"ב ג, א, וראו להלן יד) אֶרֶץ זֶה שְׁכֵנָה בְּאִיזוֹר יְרוּשָׁלַיִם. (ג) וַיַּחֲבֹשׁ אֵת חָמְרוֹ בְּכָל מְקוֹם בְּמִקְרָא בּוֹ הַגִּיבּוֹר חֹבֵשׁ חֲמוֹר, הוּא יוֹצֵא לְבַצֵּעַ פְּעוּלָה שְׁנוּיָה בְּמַחְלֻקַּת שְׁסוּפָה מוֹוֹת (בלעם) [במדבר כב, כא], אֲחִיתוֹפֶל [ש"ב יז, כג], שְׁמַעִי בֶן גֵּרָא [מל"א ב, מ], הַנְּבִיא הַזֶּקֶן [מל"א יג] – וְנִרְאָה שְׁחִבִּישַׁת הַחֲמוֹר מִבְּטָאֵת סוּג שֶׁל מֵאֲבָק פְּנִימִי בֵּין הַגִּיבּוֹר לְבֵּין עֲצָמוֹ. שְׁנֵי נַעֲרָיו תִּפְקִידֵם בְּסִיפּוֹר הוּא כְּהִנְגָדָה לְיִצְחָק: הוּא עוֹלָה לְהָר וְהֵם אֵינָם עוֹלִים, וּלְבִסּוּף אַבְרָהָם שָׁב אֵלֵיהֶם אֶךְ לֹא יִצְחָק. אֵל הַמְּקוֹם רִמּוֹ לְכַךְ שֶׁמְדוּבָר בְּמִקְדָּשׁ (ראו יב, ו). אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים קוֹדֵם לְכֵן, וְהַכְּתוּב לֹא טָרַח לְתַאֵר זֹאת בְּנִפְרָד, כִּפִּי שֶׁלֹא תִיָּאֵר גַּם אֵת

תגובת אברהם לציווי. (ד) **בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיֵּשָׂא...** ייתכן שנשמטה המילה "וַיְהִי" מראש הפסוק, או שיש לחברו עם סוף הפסוק הקודם: "... אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי. וַיֵּשָׂא אַבְרָהָם..." (ה) **שָׁבוּ לָכֶם פֶּה עִם הַחֲמוֹר אוֹלִי בְּשַׁל קְדוּשַׁת הָהָר,** כמו שיצטווה משה בעלייתו השנייה להר סיני (שמות לד, ג): "וְגַם אִישׁ אֶל יָרֵא בְּכָל הָהָר גַּם הַצֶּאֱנָן וְהַבָּקָר..." (ה) **וְנִשְׁוֹבָה אֲלֵיכֶם אַבְרָהָם** נמנע מלפרש באוזני יצחק והנערים את תוכניתו, וכן להלן ח. (ו) **וַיֵּשֶׁם עַל יִצְחָק בְּנוֹ מִכָּאֵן** שהיה כבר נער גדול יחסית, ויכל להתנגד אם היה רוצה בכך. (ח) **... הָשָׂה לְעֵלָה בְּנִי הַכְּתוּב רֹמֵז** שיצחק הבין כי הוא עצמו יהיה השה לעולה, ולמרות זאת: **וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו** בהסכמת יצחק, כמו שהלכו יחדיו לפני שהבין זאת (פסוק ו). (יב) **יָרָא אֱלֹהִים** בדרך כלל 'יראת אלהים' משמעה הימנעות משפיכות דמים (ראו כ, י) אך כאן המשמעות היא הפוכה, אולי כהדגשת נאמנותו של אברהם לאלהים. (יג) **וַיַּעֲלֶהוּ לְעֵלָה תַּחַת בְּנוֹ מִכָּאֵן** שעקרונית קרבן אדם הוא ראוי, אלא שניתן לו תחליף בדמות קרבן מן החי, וסיפורים דומים מוכרים מהמיתולוגיות העתיקות. (יד) **יְהוָה יִרְאֶה** על שם הבטחתו ליצחק (ח): "אֱלֹהִים יִרְאֶה...", שמזכירה את האמור לעיל (יג): "וַיֵּרָא... אֵיל". ייתכן שבמקור אברהם קרא למקום "אֱלֹהִים\אֵל יִרְאֶה" במקום 'יהוה', והמקום נקרא "ירו-אֵל" בהקבלה ל"יִשְׁמַע-אֵל" בפרק כא, ומכאן הקישור של ארץ המוריה לעיר ירושלים. גרסת התרגומים "יהוה רָאָה" (שב, ו') בלשון עבר, נועדה להדגיש שה' אכן ראה לו שה לעולה תחת יצחק. **אֲשֶׁר יֹאמַר הַיּוֹם בְּהָר יְהוָה יִרְאֶה** לפי נה"מ נראה שזו תוספת מאוחרת, לאחר שארץ המוריה זוהתה עם הר הבית (ראו ב), שנקרא מאוחר יותר "הר יהוה" (ישעיהו ב, ג ועוד). ייתכן שהתרגומים חשו בכך והעדיפו לקרוא: "אֲשֶׁר יֹאמַר הַיּוֹם: **בְּהָר**..." (שב') או "אֲשֶׁר יֹאמַר הַיּוֹם: **בְּהָר**..." (וו'). (טו) **וַיִּקְרָא מִלְּאָךְ יְהוָה...** פסוקים טו-יח הם שיבוץ מגרסתו של ס"י לסיפור (בתוספת המילה "שְׁנִית"), הרומזת לכך שיצחק אכן הוקרב: (1) הכתוב מדגיש (טז): "אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה...", והרי לפי ס"א אברהם לא עשה את המעשה, והמלאך עוד הדגיש באוזניו (יב): "וְאַל תַּעֲשֵׂה...". (2) העורך הותיר את המשפט המיותר לכאורה (יט): "וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל נַעֲרָיו", ונראה שכל עניינו הוא להדגיש את היעדרו של יצחק. (3) השבועה המוזכרת בפסוק טז ("בִּי נִשְׁבַּעְתִּי") מצוטטת בגרסת ס"י להלן (כו, ג-ד): "וְהִקְמַתִּי אֶת הַשְּׁבָעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ: וְהִרְבִּיתִי אֶת זַרְעֲךָ..." ומכאן שגם כאן זו גרסתו של ס"י. (יז) **כִּי בָרַךְ אַבְרָהָם... וַיִּרְשׁ זַרְעֲךָ אֶת שַׁעַר אֵיבָיו** ביטויים אופייניים לס"י (יב, ב-ג; כד, ס). (יט) **אֵל בָּאָר שָׁבַע** בסוף הפרק הקודם נאמר כי אברהם גר עד אז בארץ פלשתים, וכאן לפי ס"א מתועד מעברו לבאר שבע (וראו בביאור פרשיה 30 על גרסת ס"י לעומת ס"א בעניין זה).

ביאור פרשיה 32 (כב, כ-כד) - צאצאי נחור

פרשיה זו משל ס"י נועדה להוות רקע לסיפור הבא של ס"י אודות לקיחת רבקה בת בתואל כאשה ליצחק (פרק כד). הפרשיה ממשיכה למעשה את תולדות תרח לפי ס"י (יא, כט-ל), ומציגה את נחור בן תרח (בן נחור) כאבי השבטים הארמיים השונים, בניגוד מסוים לס"כ שראה בארם את בנו הישיר של שם (י, כב).

(כ) **אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה רָאוּ א.** כאן הכוונה לאחר הולדת יצחק. **וַיֵּלֶדְהָ... גַּם הוּא נִסְוּחַ** אופייני לס"י כשדמות משנית יולדת בן (ד, כב; יט, לח; ועוד. וראו י, כא). (כא) **עוֹץ... אָרַם** שני אלה מופיעים בשושלת בני שם של ס"כ (י, כב-כג). ייתכן שזו מסורת אחרת, וייתכן שאלה כאן נקראו על שם אבותם, כפי שנחור עצמו נקרא על שם סבו (יא, כד). (כד) **וַיִּתֵּלַד** **גַּם הוּא... וסך כל בני נחור עומד על שנים עשר (ראו יז, כ).**

הערות נוסח לפרשת וירא

קיצורים לשמות עדי הנוסח (לפי א"ב)

- אר' – תרגומים ארמיים שונים (אונקלוס, יונתן|ירושלמי).
- היר' – הירונימוס
- וו' – וולגטה (התרגום הלטיני לתורה)
- וט"ל – וטוס לטינה ("הלטיני הישן" – תרגום לטיני של תרגום השבעים)
- כ"י – כתבי יד של המקרא מימי הביניים. יודגש כי מדובר בכתבי יד יהודיים לכל דבר, לעיתים עם ולעיתים בלי ניקוד
- ל"ב מידות – [ברייתא דל"ב מידות](#) (מידות ט, יא, כ – וראו מאמרו של [מנחם מבש"ן](#))
- סב' – סבירין. עדות המסורה על גרסה אחרת (מוטעית לדעת חכמי המסורה)
- סיר' – סירו-הקספלה ([Syro-Hexapla](#)), התרגום הארמי-סורי לשב' בהקספלה)
- פש' – פשיטתא (התרגום הארמי-סורי לתורה)
- קו' – מגילות קומראן ומדבר יהודה, ללא ניקוד
- שב' (שב' כ"י) – תרגום השבעים היווני (או חלק מכתבי היד שלו)
- שב' וו' + [BHS] = כך מופיע ב-BHS, אבל לא במהדורות האינטרנט של שב' וו'
- שו' (שו' כ"י) – הנוסח השומרוני של התורה (או חלק מכתבי היד שלו), ללא ניקוד
- תורתו של ר"מ – לפי מאמרו של ד"ש לוינגר "[ספר תורה שהיה גנוז](#)"..., המציג שני נוסחים, ללא ניקוד
- תיקו"ס – תיקון סופרים. עדות חז"ל על נוסח חלופי ('אמיתי' או אפשרי) ששונה מסיבה תיאולוגית ("מפני הכבוד")
- תר' – כמה תרגומים
- עדי נוסח נדירים: אתיו' – תרגום אתיופי, סומ' – סומכוס, עב' – "העברי" ($\alpha\beta\gamma = 0$) התעתיק העברי באותיות יווניות של אבות הכנסיה), עקי' – עקילס, תאו' – תאודוטיון
- [שם תרגום] + ? = ספק האם זה אכן הטקסט שעמד לפני התרגום

קיצורים להערות פרשניות (לפי א"ב)

- אי"נ – איש נעמי' (הגו סיגים)
- ארליך – א"ב אהרליך (מקרא כפשוטו)
- גלו' – גלוסה (הערת הסבר שנוספה לפסוק)
- דיטו' = דיטוגרפיה (הכפלה של אות מפני הדומות)
- הומ' = Homoioarchton = (השמטה מחמת התחילות) או Homeoteleuton (השמטה מחמת הסופות)
- הפלו' – הפלוגרפיה (השמטה של אות מפני הדומות)
- הרמו' – הרמוניזציה, נטיית עדי נוסח להתאים ניסוחים בין פסוקים מקבילים
- טו"ס – נ"ה טור-סיני (ספרים שונים)
- כפ"ג – כפל גרסה (נוסחים חלופיים שהוכנסו כאחד לגוף הפסוק)
- נ"ל – נראה לי
- רמ"ז – ר' משה זיידל (חקרי לשון)
- תיאו' – תיקון תיאולוגי ("מפני הכבוד")

בראשית יח ג	אם נא מצאתי חן בעיניכם אל נא תעברו מעל עבדכם (שו')
בראשית יח ה	וסעדו לבכם ואחר תעברו (כ"י, שו', שב', פש')
בראשית יח ו	שלוש סאים קמח סלת (שב')
בראשית יח ט	ויאמרו אליו איזה שְׁרָה אִשְׁתְּךָ (?) – דיטו' [בנה"מ נקוד עליו]]
בראשית יח י	בְּכַעַת חֵיהָ (?) – נ"ל = כזמן שלוקח ליולדת ללדת. ראו מי' ה, ב: עד עת יולדה ילדה) וְשָׂרָה שִׁמְעַת פֶּתַח הָאֵהָל וְהוּא וְהִיא אַחֲרָיו (שו', שב')
בראשית יח יד	בְּכַעַת חֵיהָ (?) – ראו י)
בראשית יח טו	ויאמר לא לָהּ כִּי צָחֻקָהּ (שו')
בראשית יח יז	המכסה אני מאברהם אֵת אֲשֶׁר אָנִי עֹשֶׂה (שו', אר')
בראשית יח יט	כִּי יִדְעֲתִיו יִדְעֲתִי (שו', שב', אר', וו')
בראשית יח כ	יצַעֲקֶת סֶדֶם וְעַמָּרָה (שו')
בראשית יח כא	הַכְּצַעֲקֶתָם הַבָּאָה אֵלַי (כ"י, שב', אר') עָשׂוּ בָּלָהּ בָּלָהִים (?)
בראשית יח כב	וְאַבְרָהָם עֹדְנֵנוּ עֹמֵד לִפְנֵי ה' וְה' עֹדְנֵנוּ עֹמֵד לִפְנֵי אַבְרָהָם (תיקו"ס)

בראשית יח כד	וְלֹא תִשָּׂא לְמָקוֹם... אֲשֶׁר בְּקֶרֶבְהֶֽבְהָ (?)
בראשית יח כז	הִנֵּה נָא הוֹאֵלְתִּי לְדָבָר אֶל אֲדֹנָי י-הוּהָ (כ"י)
בראשית יח כט	לֹא אֲעֲשֶׂה אִשְׁחִית בְּעִבּוֹר הָאֲרָבָעִים (שו', שב', וו' – כלהלן לא-לב)
בראשית יח ל	לֹא אֲעֲשֶׂה אִשְׁחִית אִם אֲמַצָּא שָׁם שְׁלֹשִׁים (שו', שב' – כלהלן לא-לב)
בראשית יח לא	הִנֵּה נָא הוֹאֵלְתִּי לְדָבָר אֶל אֲדֹנָי י-הוּהָ (כ"י)
בראשית יט ו	וְהִדַּלְתָּ סָגֵר סָגֵר אַחֲרָיו (שו')
בראשית יט ט	וַיֹּאמְרוּ גַם הִלָּאָה וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בָּא לְגוֹר (שב')
בראשית יט יב	וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הַמְּלָאכִים אֶל לוֹט (שו') עַד מִי לָךְ פֶּה חֹתֵן וּבָנִיךָ וּבִנְתִּיךָ (כ"י, שו')... הוֹצֵא מִן הַמָּקוֹם הַזֶּה (שו', שב', פש' – כלהלן יג; יד)
בראשית יט יג	וַיִּשְׁלַחֲנוּ ה' לִשְׁחַתֵּה לְהַשְׁחִיתָהּ (שו') לְשַׁחֲתָם (וו')
בראשית יט טו	וְאֵת שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ הַנִּמְצָאֹת וְצָא פֶן תִּסָּפֶה (שב')
בראשית יט יז	וַיְהִי כְהוֹצִיאָם... וַיֹּאמֶר וַיֹּאמְרוּ הַמֶּלֶט (שב', פש', וו')
בראשית יט יח	וַיֹּאמֶר לוֹט אֱלֹהִים אֵלָיו אֵל נָא אֲדֹנָי (?)
בראשית יט כג	הַשֶּׁמֶשׁ יֵצֵא יָצָא עַל הָאָרֶץ (סב', שו' כ"י)
בראשית יט כז	וַיֵּשְׁבוּ אַבְרָהָם בְּבֶקֶר וַיֵּלֶךְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר עָמַד שָׁם (?)
בראשית יט כח	וְעַל כָּל פְּנֵי כָל (כ"י, שו', שב' כ"י, פש', אר') אֶרֶץ הַכְּפָר (כ"י)
בראשית יט כט	וַיְהִי בַשַּׁחַת בְּהַשְׁחִית אֱלֹהִים (שו')
בראשית יט ל	וּשְׁתֵּי בְנֹתָיו עִמּוּ... וּשְׁתֵּי בְנֹתָיו עִמּוּ (שו', שב', וו' כ"י)
בראשית יט לב	לִבָּהּ לְכִי נִשְׁקָה אֶת אֲבִינוּ יִין (שו')
בראשית יט לג	בְּלִילָה הַהוּא (סב', שו', תר')
בראשית יט לד	הֵן שָׁכַבְתִּי אִמָּשׁ אֶת אֲבִינוּ נִשְׁקָנוּ יִין (שב' – הפלו') (?)
בראשית יט לו	וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מוֹאֵב לְאִמֹּר מֹאֲבִי, הוּא אֲבִי מוֹאֵב (שב')
בראשית יט לח	וַתִּקְרָא שְׁמוֹ עִמּוֹן לְאִמֹּר בֶּן עַמִּי (שב', וו')
בראשית כ ג	הִנֵּה מֵת עַל אֲדוֹת הָאִשָּׁה (שו' – כלהלן כא, יא; כה)
בראשית כ ד	וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי י-הוּהָ (כ"י)
הַגּוֹי גַּם תָּם צָדִיק תִּהְרֹג (שב' וו' – wilt thou slay a nation that is ignorant and just – נ"ל) הַגּוֹי גַּם הַגֵּם צָדִיק תִּהְרֹג (?) – דִּיטו')	
בראשית כ ה	וְהָיָא גַם הוּא וְהָיָא גַם (כ"י, שו') וְגַם הָיָא אֲמָרָה אֲחִי הוּא (שב', פש', וו')
בראשית כ ט	מָה עָשִׂיתָ לָנוּ עֲשִׂיתִי לָךְ וּמָה חָטָאתִי לָךְ (פש')
בראשית כ י	מָה רָאִיתָ יִרְאֵתָ כִּי עָשִׂיתָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה (?) – ראו בפס' הבא)

בראשית כ יא	וַיֹּאמֶר אֲבִרְהָם כִּי יִרְאֵתִי (שו' – ראו כו, ז: כִּי יִרְאֵתִי)
בראשית כ יב	וְגַם אֲמַנְסֶה אֶחֱתִי (שו')
בראשית כ יג	וַיְהִי כֹאֲשֶׁר הִתְעַו הַתֵּעָה אֹתִי אֱלֹהִים (שו' – תיאור?) מִבֵּית אָבִי וּמֵאֶרֶץ מוֹלְדָתִי וַאֲמַר לָהּ... (שו' – כלהלן כד, ז)
בראשית כ יד	וַיִּקַּח אֲבִימֶלֶךְ אֶלֶף כֶּסֶף וַצֵּאן וּבָקֶר (שו', שב' – הרמו' עם טז)
בראשית כ טז	לָךְ כְּסוּת עֵינַיִם וְלִכְלֹ אֲשֶׁר אֶתָּךְ (שו' כ"י, שב') וְאֵת כָּל וְנִכְחַת כָּלוּ נִכְחַת (?)
	וְאֵת כָּל וְנִכְחַת וְאֵת כָּלוּ נִכְחַת (?) = ואת תמצאי צודקת בכל הדבר הזה) וְאֵת כִּי לוֹ נִכְחַת (?) = ראייה לאברהם שאת נוכחת לו לאשה, כלהלן כד, מד: הָאִשָּׁה אֲשֶׁר הִכִּיחַ
בראשית כא ב	לְמוֹעֵד, כֹּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֹתוֹ (כ"י, שב') אֱלֹהִים ה' (שב')
בראשית כא ז	מִי מִלֵּל יִמְלֹל לְאֲבִרְהָם (שב' – הפלו')... כִּי יִלְדֵתִי לוֹ בֶּן לִזְקֵנִי (שו', אר')
בראשית כא ט	אֲשֶׁר יִלְדָה לְאֲבִרְהָם מִצֶּחֶק אֵת יִצְחָק בְּנָה (שב')
בראשית כא י	גֵּרֶשׁ אֵת הָאִמָּה הַזֹּאת וְאֵת בְּנָהּ (שו', אר')
בראשית כא יג	לְגוֹי גָּדוֹל אֲשִׁימֵנּוּ (שו', שב', פש', וו' – כלהלן יח)
בראשית כא יד	...וַיִּתֵּן אֶל הָגֵר, וְאֵת הַיֶּלֶד שֶׁם עַל שִׁכְמָהּ וְאֵת הַיֶּלֶד (שב', פש')
בראשית כא טז	הִרְחַק כְּמַטְחָי כְּמַטְחֵי קֶשֶׁת (?) – נ"ל, ואפשר שזהו כפ"ג כמטחו=כמטחי, עפ"י רמ"ז שהראה כי האות ה'ו' בסוף מילה היתה פעם סימן הרבים בסמיכות, ראו בר' מז, ג ועוד)... וַתֵּשֶׁב מִנְּגֵד וַתִּשָּׂא אֶת-קֶלְהָ וַתִּבְרָךְ וַיִּשָּׂא אֶת קֶלְהָ וַיִּבְרָךְ (שב' – ראו בפס' הבא: אֵת קוֹל הַנֶּעֶר)
בראשית כא יז	כִּי שָׁמַע אֱלֹהִים אֶל אֵת קוֹל הַנֶּעֶר (כ"י, שו', אר')
בראשית כא יח	קוֹמִי שָׂאִי אֵת הַנֶּעֶר וְהִחְזִיקִי אֶת-יָדְךָ בּוֹ (?) – אך לדעת טו"ס, כל "החזיק ב..." הוא קיצור של "החזיק ידו ב..."
בראשית כא יט	וַתֵּרָא בְּאֵר מַיִם חַיִּים (שב' – אולי בהשפעת "בְּאֵר לַחֵי רֵאִי" [טז, יד], וראו כו, יט: וַיִּמְצְאוּ שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים)
בראשית כא כ	וַיְהִי רִבְיָה קֶשֶׁת רִמָּה קֶשֶׁת (?) – כיר' ד, כט; תה' עח, ט)
בראשית כא כב	וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ וְאַחֲזֵת מִרְעָהּ וּפִיכֹל שֶׁר צָבָאוּ (שב' – ראו כו, כו)
בראשית כא כה	וַהֲוֹכֵחַ וַיּוֹכִיחַ (שו') וַיּוֹכֵחַ אֲבִרְהָם אֶת אֲבִימֶלֶךְ (?) עַל אֲדוּת בְּאֲרוֹת הַמַּיִם (שב')
בראשית כא כט	מֶה הִנֵּה שִׁבְעֵי הַכִּבְשֹׁת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִצַּבְתָּ לְבִדְנָה לְבִדְהָן (שו')
בראשית כא ל	כִּי אֵת שִׁבְעֵי הַכִּבְשֹׁת תִּקַּח מִיָּדִי (שו')
בראשית כא לב	וַיִּקַּם אֲבִימֶלֶךְ וְאַחֲזֵת מִרְעָהּ וּפִיכֹל שֶׁר צָבָאוּ (שב' – כלעיל כב)

בראשית כא לג	בְּשֵׁם ה' אֵל הָעוֹלָם (שׁו' כ"י)
בראשית כב א	וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי (כ"י, שב', וו' כ"י)
בראשית כב ב	אֶת יִחְדִּידְךָ אֲשֶׁר אֶהְבֶּתָּ (שב' – מילולית: אהובך)
בראשית כב ג	אֶל אֶרֶץ הַמִּדְבָּה הַמִּזְרְיָה (שׁו') הַמִּזְרְיָה (שׁו' תר', סומ', וו') הָאֲמֹרִי (פש')
בראשית כב ג-ד	... אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים: בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי. וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם... (?) – נ"ל)
בראשית כב ד	וַיְהִי בְיוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם (?)
בראשית כב ח	אֱלֹהִים יִרְאֶה לוֹ הִשָּׂה לְעֵלָה (שׁו', שב')
בראשית כב יא	וַיִּקְרָא אֱלֹהֵי מִלְאָךְ ה' אֱלֹהִים (פש')
בראשית כב יב	אֶל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל עַל הַנֶּעֱר (שׁו', שב', וו')
בראשית כב יג	וְהִנֵּה אֵיל אֲחֵר אֲחֵד (כ"י, שׁו', שב', פש', אר')
בראשית כב יד	וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם הַמָּקוֹם שֵׁם בְּמָקוֹם הַהוּא ה' יִרְאֶה (אר' – תמן באתרא ההוא)
	ה' יִרְאֶה רָאָה (שב', וו') יִרְאֶה (?)
	אֲשֶׁר יֹאמַר הַיּוֹם: בְּהֵרָבָהּ ה' יִרְאֶה נִרְאָה (שב')
	אֲשֶׁר יֹאמַר הַיּוֹם בְּהֵרָבָהּ: ה' יִרְאֶה יִרְאָה (וו')
בראשית כב טו	וַיִּקְרָא מִלְאָךְ ה' אֱלֹהִים (פש')
בראשית כב טז	אֶת בְּנֵךְ אֶת יִחְיִידְךָ מִמְּנִי (שׁו', שב', פש', וו' – כלעיל יב)
בראשית כב כ	וַיְהִי אַחֲרֵי אֲחֵר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה (כ"י – ראו כאן)
בראשית כב כג	וּבִתּוֹאֵל יָלַד הוֹלִיד אֶת רַבֶּקָה (שׁו')